

Slovenski dom

Štev. 273.

V Ljubljani, petek 2. decembra 1938.

Leto III

Slovenci so navdušeno praznovali dvajsetletnico Jugoslavije

Veličastna proslava državnega praznika v Ljubljani

Ljubljana, 2. dec.

Jubilejni 1. december ob 20-letnici Jugoslavije je zlasti Slovenija praznovala izredno slovesno in sodelovanjem vsega prebivalstva, ki je lahko dalo duška svojem rodoljubju in državljanstvu. Vse slovenskega ljudstva se je uradno odpravila od podobnih manifestacij. Po vseh krajih Slovenije so bile skupne proslave, ki so se jih udeležili zastopniki oblasti, javnih in zasebnih ustanov, društev itd. Katoliška prosvetna društva in Fantovski odseki so po vsej Sloveniji priredili še posebne proslave za svoje članstvo.

Prvenstvo je pri večerajšnjih slovesnostih — kakor pri vseh podobnih prilikah — odnesla seveda Ljubljana kot uradno in narodno središče Slovenije.

V ljubljanski stolnici je bila ob 10 dopoldne slovesna služba božja, katero je daroval knezoškof dr. Gregorij Rožman ob asistenci višje duhovščine. Pred cerkvijo je stal častna četa vojske z godbo, ki je izkazala čast najvišjim vojaškim in civilnim odličnikom. Cerkvene slovesnosti so se udeležili vsi najvišji zastopniki oblasti, med njimi: ban dr. Marko Natlačen s pomočnikom dr. Majcnom, divizionar general Lukič z višjimi častniki, rektor vseučilišča dr. Kušelj z dekani, predsednik Akademije dr. Ušeničnik s člani, predsednik apelacije dr. Golja, finančni, železniški in poštni direktorji, župan dr. Adlešič s podžupanom, zastopniki drugih oblasti in vseh važnejših gospodarskih in kulturnih ustanov ter ljubljanski konzularni zbor. Opoldne je bil na banovini uradni sprejem, kjer je ban dr. Natlačen sprejel čestitke vseh vidnih predstavnikov našega javnega življenja.

Primerne cerkvene slovesnosti so bile tudi v pravoslavni in protestantski cerkvi. Razna društva po Ljubljani so priredila med dnevom in večer proslave za svoje članstvo.

Krona vseh svečanosti pa je bil veličastni obhod po Ljubljani ob 6 zvečer, katerega so se udeležila vsa društva, med njimi prvič po treh letih tudi Sokoli. Sprevod se je zbral na Vodnikovem trgu. Na čelu spreveda je korakala godba dravske divizije, za njo častna četa vojske, za njimi oddelki rezervnih častnikov v civilu, nato sokolska godba, zastopstvo te organizacije v krogih s prapori, nato pa možka in ženska članstvo v civilu. Za temi so šli gasilci, nato župan dr. Adlešič z občinskimi svetniki in uslužbenci. Nato je prišla železniška godba, za njo pa trije slovenski fantje v krogih z državno zastavo, nato prapor ZFO, za njim pa ogromna množica članov v štiristopih s plamenicami. Fantovska vojska je tvorila jedro spreveda in razgibala ljubljanske ulice z gromovitim vzklikanjem Jugoslaviji, kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu in svobodi. Za fantovskimi in dekliskimi odseki so prišli zastopniki Zveze kmečkih fantov in deklet s kosami vrh svojih praporov. Nato zastopniki pevskih društev in drugih organizacij, nazadnje pa dva oddelka skavtov. Sprevod je šel z Vodnikovega trga mimo magistrata čez Franciškanski most, nato po Miklošičevi cesti, po Tavčerjevi ulici, po Tyrševi cesti, po Šelenburgovi ulici čez Kongresni trg nazaj pred magistrat.

Ljubljana, ki je podnevi tonila v morju zastav, si je zvečer nadela še posebno slovesno lice. Vse hiše so imele na oknih luči, pročelja večjih poslopj so bila okrašena z venci žarnic, najlepše je bil seveda okrašen magistrat. Ogromna množica ljudstva se je gnetla ob vseh cestah, koder je šel sprevod. Občinstvo je burno pozdravljalo in manifestiralo za državni praznik. Prišli so, da je to bila prva proslava, pri kateri niso pristajali znanega tabora skušali slovesnosti motiti z demonstrativnimi poskusi.

Ko se je sprevod vrnil pred magistrat, je stopil na balkon dr. Adlešič, ki ga je množica pozdravila z večinutim vzklikanjem. Župan gosp. dr. Adlešič, ki je imel pomemben govor na slovesni seji občinskega sveta, je spregovoril množicam:

Dragi meščani!

Obhajamo 20 letnico dneva, ki je najsvetlejši v vsej tisočletni zgodovini našega naroda in tudi najpomembnejši dan v življenju glavnega mesta Slovencev.

Pred 20 leti na nocojšnji večer je prestolonaslednik kraljevine Srbije, vrhovni poveljnik svoje junaške vojske, regent Aleksander iz rodu Karadjordjevičev sprejel iz rok odposlanca Narodnega veća adresu, da se 29. oktobra proglasa država Slovencev, Hrvatov in Srbov združuje s Srbijo in Crno goro v enotno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev pod vlado kralja Petra I., oziroma regenta Aleksandra kot njegovega namestnika.

Regent Aleksander je v svojem odgovoru na adresu izjavil, da

»v imenu Nj. Vel. kralja Petra I. proglašam zedinjenje Srbije z deželami neodvisne države Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev«.

Tisti, s temi besedami posvečeni zgodovinski trenutek se je rodila nova država, da danes lahko slavimo 20 letnico krepke in od vsega sveta spoštovane kraljevine Jugoslavije.

Iz srca smo hvaležni Bogu, da nam je dal doživeti ta zgodovinski dogodek.

Onim, ki so odkopali in obdelali prve kamne za temelje naše svobode, smo v Ljubljani posvetili Navje; onim pa, ki so za našo svobodo prelili kri in dali življenje, smo pa minuli teden pričeli zidati dostojno grobnico na pokopališču sv. Križa.

Tako s spomini polnim navjem, kakor s hvaležnostjo polno grobnico smo resno pričeli obhajati proslavo 20 letnice Jugoslavije, ko smo najprej izkazali čast in zagotovili slavo tistim borcem za svobodo, ki je niso dočakali.

Zato vsem preporoditeljem slovenskega naroda in vsem njegovim vodnikom, ki so Slovence kazali pot k zedinjenju z brati Hrvati in Srbi ter

k svobodi, in vsem žrtvam 20. septembra 1908, Judenburga, Muraua, Radgone, Kotora, žrtvam vseh ječ in krvnikov ter vsem prostovoljcem in žrtvam vseh front in bojnih poljan od Soče do Korotana pa do Tihega oceana: Slava!

Vsem junakom, ki so nam priborili svobodo, in njihovima neumrlima voditeljema kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju in Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki je sam dal življenje za svojo kraljevino: Slava, slava, slava!

Od tisočletne sužnjosti plahi naš razum je vedno oporekal, kar nam je napovedovalo in označevalo srce. Tisočletja so nas privadila verig in postali smo ponižni, da smo vse boječe pretehtali okrog sebe in ob dognanijh razuma le prevečkrat obupavali. In vsakokrat nas je spet srce ohranilo in nas gnalo dalje, zakaj v tem srcu je vrela živa slovenska kri.

V krvi svetovne vojne očisti se zedinili in ogradili svojo domovino s kostmi junakov. Jugoslavija je krvavela iz stoterih ran in mnogi so upali na njen konec. Toda stoletja in stoletja pričakovana svoboda je kakor čudodelna živa voda napojila mlado državo s sokovi in silami, da je naglo vstala in se razmahnila na vseh poljih.

Svoboda je tista čudežna moč, da smo napredovali v 20 letih več kakor prej v 100 letih.

Slovenci smo bili zaničevan narod, ki ga nihče ni hotel poznati. Hlapčevali smo tuju in ga krepili z davšinami krvi in duha. Naša slovenska beseda je bila zoprna oblastnikom in pregnana iz uradov. Solali smo se v tujih šolah in s svojimi pridnimi rokami zbirali bogastvo tujim gospodarjem.

Takoj po osvobojenju je naša Narodna vlada uvedla slovenski uradni jezik v vse urade, svoboda nam je takoj dala vse slovenske šole in že prvo leto tudi slovensko vseučilišče, ter s tem v resnici slovensko znanost. Kakor največji kulturni narod smo si letos ustvarili tudi najvišji kulturni zavod: Akademijo znanosti in umetnosti, da enakovredni tekmujejo z najstarejšimi kulturami na polju znanosti in umetnosti.

Pred 20 leti smo bili skromni pomočniki tujih trgovcev in odjemalci tujih tovarn. S pridnostjo

in podjetnostjo smo si v 20 letih zgradili v veliki meri svojo trgovino in svojo industrijo, da smo pa svojih tleh gospodarili. Iz provincialne Ljubljane je v 20 letih zrasla tretja prestolnica države, naša občudovana Velika Ljubljana. Uredili in olupili smo naš slovenski paradiž. Našo kri smo prelivali prej zato, da so nam naši gospodari kovali tem težje okove. Danes pa naša hrabra vojska brani našo domovino in našo državo, po sinjem Jadranu pa plava vojna ladja in ponosno nosi ime glavnega mesta Slovenije »Ljubljana«.

Najbolj vidna znanilka naše kulture — naša knjiga — nam je pokazala nedavno na svoji razstavi, da je v 20 letih naše svobode izšlo za tretjino več slovenskih knjig, kot v vseh treh in pol stoletjih od Trubarja do osvobojenja. In če je od Vodnikovih »Lublanskih Novic« leta 1797. pa vse do 29. oktobra 1918 zagledalo beli dan samo 411 slovenskih časnikov in časopisov, smo od takrat do danes dobili poleg vseh starih listov še 726 novih slovenskih časnikov in časopisov! Te številke nam najbolj nazorno pričajo in dokazujejo, da je svoboda sile našega naroda podesetorila.

Razmah naših svobodnih sil je od dne do dne močnejši, da številke rastejo od leta do leta. Zagon napredka našega naroda in naše države je tako močan in zdrav, da ni več sile, ki bi ga zadržala. Na nas samih je pa, da našega poleta zadržati tudi nihče ne bo smel!

Jamstvo za napredek naše države imamo v naši mladini, ki jo vzgojimo tako, kakor nam velja ljubezen do rodne krvi in do domovine.

Mladina! Zavedaj se, da je v tvojih vrstah sam mladi naš kralj Peter II., ki se pripravljaj, da prevzame v svoje roke krmito našo državo. Dom Karadjordjevičev je jamstvo za bodočnost Jugoslavije, zato naj živi Nj. Vel. kralj Peter II. in živel ves kraljevski dom. Živela kraljevina Jugoslavija!

Po govoru je g. župan položil vence pred spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja z vzklikom: Vsem, ki so jo pripravljali, vsem, ki so se borili in za njo dali življenje, vsem, ki so ustanovili in ohranili kraljevino Jugoslavijo!

Ceškoslovaška ima novega predsednika in novo vlado

Predsednik nove osrednje vlade je dr. Beran, predsednik nove slovaške avtonomne vlade dr. Tiso, ukrajinske pa msgr. Vološin

Praga, 2. dec. Predsednik narodne skupščine Malypetr je predvečerašnjim opoldne razglasil izid glasovanja za predsednika republike. Glasovalo je 312 senatorjev in poslancev. Dr. Emil Hacha je bil izvoljen za predsednika republike z 272 glasovi, a 39 poslancev in senatorjev se je glasovanja vzdržalo. Ker znaša število glasov, ki jih je dobil dr. Hacha več kot tri petine prisotnih glasovalcev, kolikor je potrebno za izvolitev predsednika republike, je Malypetr razglasil, da je doktor Hacha izvoljen za novega predsednika českoslovaške republike. Razglasitev so prisotni pozdravili z dolгим in navdušenim ploskanjem in vzklikanjem. Seja je bila nato prekinjena. Ta čas je predsednik vlade general Sirovy odšel v palačo vrhovnega upravnega sodišča in sporočil dr. Hachi izid volitev.

Po izvolitvi novega predsednika republike se je ministrski svet sestal danes popoldne na izredno sejo ter po ustavnem izročilu sklenil odstopiti. Ministrski predsednik Sirovy se je zahvalil vsem svojim tovarišem za prisrčno sodelovanje. Poudaril je, da se vlada umika z zavestjo, da je izpolnila svojo nalogo. V imenu ministrov mu je odgovoril minister Černy. Govorili so nato še predsednik slovaške avtonomne vlade dr. Tiso, zastopnik predsednika karpatske vlade Reval in nekateri drugi. Po končani seji je Sirovy podal predsedniku republike ostavko.

Praga, 2. dec. m. Nova osrednja českoslovaška vlada je bila sestavljena takole: predsednik vlade Rudolf Beran, podpredsednik vlade in minister za Slovaško Karel Sidor, zunanji minister Chvalkovski, minister za narodno obrambo general Sirovy, finančni minister dr. Kalfuss, minister brez listnice Havelka.

Napredovanje častnikov v naši vojski

Belgrad, 2. dec. Na večerajnji državni praznik objavlja »Službeni vojni list« tudi ukaz o napredovanju velikega števila častnikov. Tako so napredovali:

Za armadnega generala divizijski general Ivko Stanisavljevič in Milorad Petrovič; za divizijskega generala dosežanja brigadnega generala: pehotni Svetomir Džukić in topniški Dragotin Radosavljevič; za brigadnega generala dosežanja polkovniki: Slovenec Anton Lokar, Mihajlo Golubović, Jovan Leko, Miroslav Jovanović, Dragomir Mirković, Vojislav Radosavljevič, Bogoljub Ivković, Marko Božović, Svetomir Savič, Gjorgje Dedinac ter Dima Nenadov.

Za podpolkovnika: intendantski major Albin Embacher in Anton Oljšak.

Za kapetana I. razreda: Franc Mladič, za kapetana II. razr. Valentin Koropec, za nižjega veterinarskega pomočnika Šimenc Miroslav, za nižjega vojaškega kapelnika III. razreda Florijan Leskovar.

Z istim ukazom je napredovalo še večje število častnikov, številni vojniki pa so bili deležni tudi amnestije, ki je bila izdana na ta dan.

V češkomoravski vladi so:

Predsednik in notranji minister Fischer, pravosodni minister Jaroslav Krejčí, gradbeni minister Dominik Cipera, minister za narodno zdravje Klumtar, trgovinski minister Sadee.

V slovaški vladi so:

Predsednik in notranji minister msgr. Tiso, pravosodni minister Miloš Vanko, prometni minister Durčanski, minister za industrijo Pavel Teplanski, prosvetni minister Matuš Čermak.

V karpatsko-ukrajinski vladi sta:

Predsednik vlade in prosvetni minister ter minister za kmetijstvo msgr. Vološin, ostala ministrstva pa je prevzel Reval.

Praga, 2. dec. Jutri bo prispel v Berlin češkoslovaški zunanji minister dr. Chvalkovski s češkoslovaškim zastopstvom ter bo začel pogajanja z nemškimi voditelji glede jamstev za sedanje češkoslovaške meje.

Politični krogi naloge bodoče vlade označujejo takole: Sodelovanje z Nemčijo, gospodarski sporazum z Nemčijo, prometni sporazum z Nemčijo, sprememba državnega proračuna zaradi uvedbe čim večjega varčevanja, izvedba velikih javnih del zaradi glede zaposlitve brezposelnih in zgraditve prepotrebne cest, izvedba javnih del v sporazumu z nemškimi prometnimi potrebami, postavitev skrajno trdne vlade in oblasti, ki bodo imponirale na znotraj in zunaj.

Nemški zunanji minister bo v ponedeljek odpotoval v Pariz

Berlin, 2. decembra. o. Uradno poročajo, da bo nemški zunanji minister Ribbentrop v ponedeljek zvečer odpotoval v Pariz, kamor ga je povabila francoska vlada. Ribbentrop bo ostal v Parizu krajši čas in bo v imenu nemške vlade podpisal francosko-nemško izjavo o nenapadanju.

Predsednik angleške vlade pri knezu namestniku Pavlu

London, 2. decembra. o. V sredo popoldne ob 16.30 je knez-namestnik Pavle sprejel predsednika angleške vlade Chamberlaina v Buckinghamski palači. Knez-namestnik je imel z angleškim ministrskim predsednikom daljši razgovor, kakor je bilo to določeno po programu njegovega obiska v Londonu.

Angleška kopna vojska šteje zdaj 201.000 mož. Število vojaštva je v novembru zraslo za 24.000, toliko prostovoljcev se je prijavilo.

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta se večeraj v Londonu udeležila slovesne službe božje ob proslavi državnega praznika. Služba božja je bila v londonski pravoslavni cerkvi.

Proslava v naši kraljevi rodbini

Belgrad, 2. dec. m. Na večerajnji državni praznik je bila ob 11.45 v dvorski kapeli na Dedinju zahvalna služba božja, ki so se je udeležili tudi Nj. Vel. kralj Peter II., kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović, dvorne dame, kraljev vzgojitelj ter člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja.

London, 2. dec. m. Ob 11. dopoldne je bila zahvalna služba božja v tukajšnji pravoslavni cerkvi. Udeležila sta se je tudi Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga, ki sta se pripeljala do cerkve z avtomobilom iz Buckinghamske palače. Ob vstopu v cerkev so ju sprejeli in pozdravili predsednik ruske cerkvene občine knez Galicin, minister dvora Antič, pribojnik Hristić, jugoslovanski poslanik v Londonu Kasidolac z vsem osebjem poslaništva ter člani jugoslovanske kolonije v Londonu.

1. december v Belgradu

Belgrad, 2. dec. m. Večerašnji jubilejni državni praznik zedinjenja je tudi prestolnica praznovala nad vse slovesno. Dopoldne so bile po vseh cerkvah in molitnicah zahvalne službe božje. V saborni cerkvi so se zahvalne službe božje udeležili med številnimi drugimi tudi kraljevska namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec, prometni minister dr. Mehmed Spaho in vojni minister general Nedić. V katoliški cerkvi je daroval zahvalno službo božjo prevz. nadškof belgradski dr. Ujčić. Nj. Vel. kralja je zastopal konjeviški polkovnik in kraljev pribojnik T. Kokalj, vlado pa pravoslavni minister dr. Simonović.

Po zahvalnih službah božjih po raznih cerkvah so priredila razna kulturna in narodno-obrambna društva slavnostne akademije, po mestu pa tudi veličasten sprevid. Popoldne je vojaštvo belgradske garnizije priredilo po mestu bakiado. Na čelu je korakala vojaška godba.

Belgrad, 2. dec. m. Po poročilih, ki so prišla iz ostalih kraljev in držav, so povsod kar najslavesneje praznovali praznik zedinjenja. Nad vse slovesne proslave so bile tudi v zamejstvu.

Vesti 2. decembra

Romunski orožniki so predvečerašnjim ustrelili voditelja razpuščene Železne garde Cornelia Codreana in njegovih sodelavcev, ki so bili zaprti z njim. Uradno poročilo pravi, da so bili ustreljeni, ker so skušali pobegniti iz ječe. Tuje časopise pa pravi, da so Codreana spravili s poti, ker je kazalo, da bo v Romuniji Železna garda uprizorila prevrat in prevzela oblast.

Brazilska vlada je večeraj objavila ukaz o ustanovitvi jugoslovanskega poslaništva v Rio de Janeiru. Poslaništvo bo vodil naš poslanik v Argentini dr. Izidor Cankar.

Romunski kralj Karol bo najbrž v kratkem obiskal italijanskega vladarja.

Belgijska vlada je odpoklicala svojega diplomatskega zastopnika pri barcelonski vladi ter je tudi ta pretrgala z njo diplomatske zveze.

Južnoafriški vojni minister Pirow bo danes sprejel pri belgijskem kralju in se bo z njim razgovarjal o kolonialnem vprašanju.

Nacionalistično letalstvo je večeraj uničilo plinaro v Barceloni.

Levičarska stavka v Franciji predvečerašnjim ni uspela in so njeni začetniki doživeli popoln polom. Daladierova vlada pa si je z odločilnimi ukrepi za varstvo notranjega mira pridobila velik ugled.

V stanovnjem bivšega predsednika podkarpatske vlade Brodyja so našli 600.000 madžarskih pengov. Ta denar je Brody dobil za to, da bi z njim organiziral propagando za plebiscit v karpatski Ukrajini, ki naj bi po plebiscitu prišla pod Madžarsko.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je pred večerašnjim imel na seji italijanske zbornice govor, v katerem je popisal septembrske dogodke in zlom češkoslovaške. V svojem govoru je navedel več novih, doslej neznanih dejstev in vzrokov, ki so do tega privedli. Dejal je, da imata zaslugi za ohranitev mira v septembru največ Italija in Nemčija.

Francosko gospodarsko odposlanstvo je dopotovalo iz Sofije v Belgrad, kjer bo imelo z našimi uradnimi zastopniki važna gospodarska posvetoovanja.

Arabski poslanci v Siriji zahtevajo sklicanje vsearabskega kongresa, ki naj bi oklical sveto vojno mohamedanskega sveta proti Angliji.

V srednji Palestini je prišlo večeraj spet do hudih bojev med arabskimi vstahi in med angleškimi oddelki. Na arabski strani so se bojevale celo ženske. Arabci so Angležem pripravili zasado, v kateri je bilo 35 angleških vojakov mrtvih, 24 hudo ranjenih. Arabci so sestrelili tri angleška letala, zaplenili tri strojnice, veliko živeža in tri radio oddajne postaje.

Začasna severno-kitajska vlada, ki so jo postavili Japonci, je prepovedala izvoz surovega bombaža. Pravico do izvažanja bodo imele samo japonske družbe in banke in bodo smeli tuji izvozniki pošiljati blago samo po njihovem posredovanju. Podobne ukrepe za druge vrste blaga je izdala vlada v Pekingju že prej.

Predsednik litvanske vlade Mironas je večeraj na seji zbornice zavračal vesti, da bi mislila Nemčija zasedati mesto Memel, ki so ga Litvanci priključili svoji državi leta 1923. Dejal je, da je razmerje med Litvo in med Nemčijo dobro ter prijateljsko.

Naročajte in širite Slovenski dom!

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

Maribor, 1. decembra. Na veličasten in dostojanstven način je proslavljal Maribor 20 letnico zedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno državo. Za Maribor je bila letošnja proslava državnega praznika zedinjenja tem pomembnejša, saj je mesto z vsem svojim zaledjem slavilo obenem tudi 20 letnico svoje osvoboditve, ko so slovenske čete razorožile narodne nasprotnike ter so postali Slovenci gospodarji tega lepega mesta. Uvod v proslavo je bila snoči

Akademija slovenskih katoliških organizacij

ki je bila v Narodnem gledališču ter je krasno uspela. Gledališče je komaj sprejelo vse te množice, ki so prišle ne samo iz Maribora, temveč celo iz daljne okolice. Vsi prostori so bili razprodani že nekaj dni pred prireditvijo. Lepo sliko je nudil pogled na napolnjeno gledališče in odlično občinstvo, ki je zasedlo vse prostore. Med drugimi odličnimi gosti so prisostvovali akademiji lavantinski vladika dr. Tomažič s člani stolnega kapitlja in številno duhovščino, mestni poveljnik general Stanojlovič s močnim zastopstvom častniškega zbora, predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, župan dr. Juvan z občinskimi svetniki, okrajna glavarja dr. Šiška in Elletz ter predstojniki in višji uradniki vseh mariborskih državnih in samoupravnih ustanov. Spored akademije je bil izredno pestro izbran ter je bilo izvajanje vseh točk na višku. Središče celotnega sporeda je bil govor predsednika Prosvetne zveze dr. Josipa Hohnjeca, višek pa sta bila vsekakor nastop telovadne vrste Fantovskih odsekov, v kateri so nastopili tudi trije člani iz vzorne vrste ZFO, ter pevski nastop društva »Maribor«, ki je pod taktirko pevovodje Gašpariča izvajalo ob spremljevanju vojaške godbe ter s sodelovanjem operne pevke Igljeve in koncertnega tenorista Živka Parmova skladbo »Povodni mož«.

Maribor v slavnostnem oblačilu

Za današnjo proslavo se je mesto okrasilo ter je nudilo čudovito sliko. Vsa postopja so bila odeta v zastave. Mogočen gozd zastav je plapolal na Glavnem trgu, kjer je mestna občina okrasila vse kandelabre z velikimi prapori v državnih barvah. Tudi vsi mariborski trgovci so okrasili svoje izlozbe s slikami mladega vladarja, evetjem in narodnimi barvami. Prestolno sliko je nudilo mesto nočjo zvečer, ko so zažarele občinske in zasebne stavbe v svečani razsvetljavi. Najlepše je bil razsvetljen mestni magistrat, na katerem je žarel ogromen državni grb s krono, na vsaki strani pa letnice 1918—1938 iz električnih žarnic. Lepo je bil razsvetljen z reflektorji tudi mariborski grad, dalje Marijin kip na Glavnem trgu.

Mogočna manifestacija Mariborčanov

je bila danes popoldne na Glavnem trgu, kjer se je zbralo na poziv mestnega župana okrog 15.000 ljudi. Manifestacije so se udeležile vse mariborske organizacije, vse šole, vsi uradi s svojim uradništvom. Ob 11 so se začele te množice zbirati na svojih zbirališčih v raznih krajih mesta ter so potem prikorakale v strnjениh sprevodih na Glavni trg, kjer so se zvrstile na določenih prostorih. Ob pol 12 se je začela manifestacija na Glavnem trgu, ko je prikorakala četa 45. pešpolka s pol-

Iz vlaka ga je vrgel

Maribor, 30. novembra. One 17. septembra je bila sobota. S popoldanskim ptujskim vlakom se je odpeljalo iz Maribora večje število stavbinih delavcev, ki so čez teden zaposleni v Mariboru. Med delavci sta bila tudi 26 letni Frane Banfič iz Vinice ter Franc Hrnič iz varaždinske okolice. Hrnič je bil vinjen ter je sitnari v prenapolnjenem vagonu, ker ni dobil sedeža. Sporekel se je z drugimi delavci ter je kmalu nastal pretep, v katerem je Hrnič dobil nekaj bunk. Zaradi tega je hotel oditi v drug vagon, pa je stopil na hodnik k vagonskim vratom, spustil okno ter na zunanji strani odprl kljuko na vratih. Tik vrat pa je stal tudi Banfič. Ko je Hrnič odpiral kljuko, ga je Banfič sunil z vso močjo naprej. Vrata so se odprla in Hrnič je padel iz drvečega vlaka. Banfič je vrata zaprl in vsa družba se je mirno peljala naprej. Hrnič je priletel na atrance ter se je pri padcu ubil. Mrtvega je nato povozil še ljubljanski vlak. Dogodek je bil nekaj časa precej zagoneten, dokler ni preiskava ugotovila krivice. Banfič je prišel danes pred sodišče, vendar pa dejanje tají; pravi, da je Hrnič padel sam iz vagona. To pa zanika razne priče, ki jih je sodišče zaslišalo. Te priče so položaj opazovale po so razložile videle potek dogodka. Razprava ob času poročila še traja.

Warren Duff — Robert Buckner:

SADOVI ZEMLJE

Roman s slikami

Tretji dan jih je začela prijemati skrb, da se je morda vsa stvar po prizadevanju družbe zataknila in ustavila, pa bo treba spet potov in prošanj in moledovanja. Nekateri so se bali, da so morda rudarji pripravili zasedo uradniku, ki jim je nesel sodbo, ter ga ubili. Med zlatokopi je bilo mogoče vse. Zato bojazen kmetov ni bila neutemeljena. To napeto čakanje in strah, da se je odposlanec kaj primerilo, ni bilo tako neopravičeno in neutemeljeno, kakor bi človek v prvem trenutku morda mislil. Nemir in ogorčenje med kmeti sta rasla. Ljudje so nepotrpežljivo čakali na svojo pravico — navsezadnje, kdo bi jim to mogel zameriti? Mac Kenzie, oni, ki mu je voda vzela ženo in hišo in vse, je hodil od človeka do človeka ter jih šušal proti zlatokopom. Danes je bil ves spremenjen. Zmagovit žar mu je gorel v očeh: njegov dan, dan maščevanja nad onimi vrati je prišel. Danes jih bo zadel kazen, katero so zaslužili! Mac Kenzie je bil prepričan, da se rudniška družba ne bo hotela pokoriti razsodbi in bo hotela svoje naprave in svoje zlato braniti s silo proti njim in proti zakonu. Zato je prigovarjal tovarišem: »Vzemite čim več nabojev. Preglejte puške!«

»Kaj skrbiš ti za to? Čemu vse te besede?« so ugovarjali kmetje. »Saj vemo, kako se strelja, ne da bi nas ti ušil. Toda zakaj naj bi jemali s sabo toliko, kakor praviš ti?« Mac Kenzie je odgovarjal mirne duše in malobrižno: »Da boste branili glave!« Zdal je prišel med nje Ferris, ki je bil oborožen samo s svojim navadnim mirom in prepričanostjo. Ferris je bil človek, ki ni vedel, kaj sta naglica in nepremišljenost. Stopil je v sredo pred zbrane tovariše in vprašal: »Zakaj ste me klicali?« Mac Kenzie je bil edini, ki ga Ferrisov dostojanstveni mir ni razorožil. Odgovoril mu je: »Sodnikov namestnik bi bil moral že kdaj priti!« Oglasil se je nekdo od zadaj: »Morda ga pa sploh ne bo!« Nekdo drugi je na glas posumil: »Morda se je bal, da bi onim tam gori izročil sodbo...« Bojevit Mac Kenzie je predlagal, ne da bi se dosti oziral na Ferrisa: »Kaj bi čakali in govorili! Pojdimo gor, pa mir besedite!« Ferris bi ga bil ostro prijel. Toda razumel je, da se Mac Kenzieju pač najbolj mudi in da je razumljivo, če prav on

39 težko čaka, kdaj bodo rudarji izginili iz doline Sacramento. Zato je dejal samo: »Dejali smo, da bomo čakali. In čakali bomo! Mar ne?« Pogledal je kmete, ki so mu začeli priključevati. Njegov ugled je bil še prav tako velik kakor prej in njegova beseda je veljala prav toliko kakor pred zmago nad zlatokopi. Še preden je kdo kaj dejal, se je pozornost zbranih možakov obrnila drugam. Zagledali so sodnikovega namestnika, ki je drvel s konjem proti njim. Razjahlal je, si obrisal pot z obraza in dal Ferrisu sodbo, rekoč: »Jaz se ne bi rad več mešal v vso to reč. To ni lahko! Družba se sploh ne meni za postavbo in za sodnijo! Videl sem od daleč, da so rudarji tam gori pripravljani na vse. Streljali bodo!« Mac Kenzie mu je zasmehljivo zaklical: »Bojite se! Še vi, ki vam nihče ne sme nič!« Sodnikov namestnik je odgovoril: »Ne vem, čemu naj bi ubili ravno mene. Zaradi tega jim nisem hotel sam nesti sodbe. Storit to vi. Več vas je in oboroženi ste!« Zaježil je spet konja, jim zamahnil z roko v pozdrav in se pognal proti mestu. Kmetje so ostali sami. Spogledovali so se in nihče ni dejal besede. Nazadnje so se, kakor po navadi, oči vseh obrnile na Ferrisa, ki je stal s sklonjeno glavo med njimi in premišljal. Čakali so, da jim bo rekel on, kaj naj store. Ferris je nazadnje dvignil glavo in vprašal:

»Kdo se oglasi sam od sebe, da bo nesel sodbo tja gor?« Kmetje so obmolknili. Sodnikov strah jih je malo zmedel, da niso bili več tako trdni v svoji zmagi in samozvesti. Vsakdo si je mislil: »Glava je glava in življenje je življenje!« Nazadnje je stopil iz gruče Ferrisov sin ter dejal: »Jaz pojdem! Kar daj meni sodbo!« Stegnil je roko in čakal, da mu oče izroči listino. Ferris ga je pogledal. Za trenutek je okleval. V njem sta se borili ljubezen do lastnega otroka in dolžnost. A to je trajalo samo trenutek. Potem je z železnim mirom izročil sinu papir, ga stisnil k sebi in ga pogladil po glavi. Zdal se je oglašal še Mac Kenzie: »Tudi jaz pojdem. To je moja dolžnost. Z vami grem!« K njima je stopil še nekdo tretji. Vsi trije so zajahali konje in odjezdili proti bregu, na katerem je bil rudnik. Zdelo se je, da so se vsi trije odpravili v vseh zmagah in vseh ljudstva iz doline so šle z njimi. Ferris je dolgo gledal za sinom. Kmetje so molčali in storiili prav tako. Vsi so vedeli, da je steza, ki drži do rudnika, nevarna tako, kakor ni še nikdar bila. Vsem je bilo žal lepega, zastavnega fanta, ki je gnil konja proti bregu. Vsi so želeli, da se ne bi prenegali. Gori v rudniku pa je nadzornik Slog Minton po zapovedi iz vodstva pripravil svoje ljudi za boj. Morali so delati ograde in zavetiske, da bi lahko z varnega streljali na kmete, če bi bilo treba. Slog Minton je bil pripravljen braniti

rudnik z vsemi močmi in z največjo divjostjo vse do tedaj, dokler ne bo dobil drugega povelja. K vhodu na rudniško posest je postavil najzanesljivejše rudarje, ki so bili oboroženi do zob. Velel jim je, da morajo takoj streljati, kakor hitro bo dal znamenje. Z drugimi ljudmi je zasedel vse ostale važne točke in dohode k rudniškim napravam. Ves breg je bil podočen trdnjavi, ki se pripravljala na obleganje. Vse povsod so bili nastavljeni rudarji, ki so držali v rokah puške, pripravljene na strel, in so s prežečimi očmi raziskovali cesto, ki je iz doline držala proti rudniku.

(Foto Warner Bros.) V rudniku pa je Slog Minton pripravil svoje ljudi za boj...

šole. Po božjih službah se je zbralo na prostoru pred mestnim poglavarstvom nad

7.000 ljudi,

da skupno in največja proslava praznik zedinjenja Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupno, svobodno državo. Na balkonu mestnega poglavarstva so bili okrajni glavar g. dr. Ivan Zobeč, župan g. Alojzij Mihelič, poveljnik polka polkovnik g. Mihajlovič s častniškim zborom, predstojnik mestne policije g. Törner, zastopniki sodišč in uradov ter drugih društev in korporacij. Godba iz Trnove je zaigrala koračnico, nakar je spregovoril o pomenu praznika narodnega zedinjenja celjski župan g. Alojzij Mihelič. V govoru se je zlasti spominjal vseh onih, ki so padli za domovino, spomnil kralja Petra I., ki nas je osvobodil, spomnil viteškega kralja Aleksandra I., ki je padel za domovino, in jima zaklical večni »Slava«. Pa Prešernovi ulici je zoril mogočen trikratni »Slava«. Svoj govor je zaključil z »Živio Jugoslavija!«, kar je vse občinstvo trikrat mogočno ponovilo. Nato je železničarska godba zaigrala državno himno, proslavo pa je zaključila koračnica trnoveljske godbe.

Celjski obrtniki so imeli proslavo narodnega zedinjenja v dvorani Obrtnega doma. Udeležilo se je veliko število obrtnikov. Po pozdravu predsednika g. Hohnjeca je zapela »Ojlika« državno himno, nakar je krojaški mojster g. Tone Uršič v lepem govoru orisal delo obrtništva v dvajsetih letih v naši novi svobodni državi. Svoj govor je zaključil s pozivom na obrtništvo, da še naprej z doseganjem žilavostjo gradi lepšo bodočnost naši mladici državi in njenemu mlademu kralju Petru II. Proslava se je zaključila z narodno pesmijo in dokazala, kako globoko je naš obrtnik vdan svoji domovini in državi.

Pred koncertom celjskih pevskih društev CPD, Oljke in Celjski zvon ter Glasbene Maticice in Godbenega društva, ki je bil ob 8 zvečer v mestnem gledališču, je bil po mestu vojaški sprevod, kateremu se je pridružil občinstvo.

Koncerta v mestnem gledališču se je udeležilo veliko število ljudi, ki so do zadnjega kottička napolnili dvorano. Celje je letošnji praznik narodnega zedinjenja ob dvajsetletnici naše svobodne države res najlepše in skupno proslavilo tako, da je bil praznik zedinjenja res praznik nas vseh, ki smo v svobodni državi Jugoslaviji.

Prvonagrajeni film na letošnji bienali v Benetkah! Film, ki naj ga nihče v Ljubljani ne zamudi! Edinstven umotvor francoske produkcije velika drama ponudnih, zapovedalca morale vesti in srca

Ječa brez rešetk

(Prison sans barreaux) Premiera Kino Matica 21-24 Danes ob 16, 19 in 21 uri — Kulturni film — Najnovejši Metro tednik

Novinarski koncert

Ljubljana, 2. dec.

Tradicionalen je novinarski koncert na praznik zedinjenja. Za ta koncert je vladalo med ljubljanskim občinstvom veliko zanimanje. Organizacija je bila posrečena in vzorna. Vse je poteklo v najlepšem redu in miru. Lepa koncerta, ki je nudil drugače velik in izreden užitek, so se udeležili vsi odličniki Ljubljane. O koncertnem delu svečanosti bomo objavili posebno poročilo. Odličniki organizacije so sprejemali razne goste. Bili so med drugimi navzoči: g. ban dr. Natlačen, pomočnik bana dr. Majcen, divizijski general g. Lukič s brigadnim generalom g. Dodičem, mestni župan dr. Adlešič, podžupan dr. Vavnihar in mnogi občinski svetovalci, rektor ljubljanske univerze dr. Kušej z univerzitetnimi profesorji, zastopnik Akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. Dolenc, upravnik Narodnega gledališča pesnik g. Zupančič. Polnoštevilno se je udeležil koncerta tudi ljubljanski konzularni zbor.

Koncert je v splošnem dobro uspel. Ze sam spored je bil odlično izbran. Koncert sam je trajal nad 2 uri, nato je sledila prosta zabava.

Karitativna zveza je odprla svojo kuhinjo

Maribor, 1. dec.

Že nekaj let vrši Karitativna zveza v Mariboru veliko socialno delo s tem, da odvarja vsako zimo svojo pomožno kuhinjo, ki je nameščena v kletnih prostorih palače na Aleksandrovi cesti 6. V tej kuhinji daja vsak dan izdatno toplo kosilo revnim sloyem za pičila dva dinarja. Sprejema pa kot plačilo tudi svoje bone, ki jih izdaja za dajanje miloščine revežem. Tudi letos prosi Karitativna zveza Mariborčane, da podprejo njeno plemenito akcijo ter kupujejo te bone, obenem pa naproša trgovce, industrije in druge dobrotnike, naj jo podprejo z živili, kurivom, specerijo in milodari v drugi obliki. Dajanje milodarov s kuponi Karitativne zveze je najboljši in najprimernejši način podpiranja revežev. Kosilo se bo letos delilo v kuhinji od 11 do 13 ter bo tudi letos veljalo dva dinarja.

Specijalista za tatvine v trgovinah

Maribor, 30. decembra.

Dne 26. oktobra sta prišla v trgovino Jakoba Laha na Glavnem trgu v Mariboru dva mlada, elegantna gospoda. Bila sta to 30-letni Ignac Razingar, brezposelni natakari z Jesenic, in 23-letni Jožef Tavželj, brezposelni krojaški pomočnik iz Starega trga na Kranjskem. Rada bi kupila popelin za srajce. Pomočnik jima je nanosil cele kupe tega blaga, vendar sta bila kupovalca zelo izbirična ter sta hotela čisto posebno vrsto popelina. Zaradi tega ju je povabil pomočnik v skladišče zadaj za trgovino, kjer imajo še druge vrste tega blaga. Šla sta res za pomočnikom in ko je ta zopet gromadil balo za balo pred kupca, je eden zelo spretno snel s police dve bali popelina ter ju spravil pod svoj plašč. Bil je to Razingar, medtem ko je Tavželj nazadnje le izbral blago ter ga vzel nekaj metrov, za katere je plačal 70 din. Oba sta nato naglo zapustila lokal. Bistvo oko pomočnika pa je opazilo neke sumljive kretnje. Čim sta tujca odšla, je že uvidel, da je bil okraden. Naglo je planil za njima. V bližini mosta je Razingerja dohitel ter ga zgrabil za rame, obenem pa je začel klicati policijskega stražnika, ki tam vedno stoji, na pomoč. Tavželj se je nato podal v beg, imel pa je smolo, da je tekel naravnost v Židovsko ulico, kjer se nahajajo policijski zapori. Tam ga je prestregel policijski stražnik. Tako sta se oba tatova znašla v zaporu in danes so ju privedli pred sodnike. Obtožena sta tatvine, pri kateri bi bila povzročena trgovcu Lahu okrog 1500 dinarjev škoda. Dejanja ne moreta tajiti. Ob času našega poročila sodba še ni bilo izrečena.

Nacionalna in mednarodna usoda Slovencev in Slovenije je naslov predavanja, ki ga bo imel gospod dr. Ivo Česnik 2. decembra v beli dvorani hotela Union. S tem predavanjem se bo Prosvetna zveza spomnila tudi na praznik zedinjenja. Cenjeno občinstvo vljudno vabimo, da se tega predavanja udeleži v obilnem številu.

Uprava cestne železnice sporoča, da vozi tramvaj z dalje do dolenjskega kalodvora, prihodni teden pa začne voziti do Rakovnika. Voznina na tej progi je enaka voznini na ostalih progah.

Lepa socialna poteza celjske mestne občine

Celje, 2. decembra.

Na zadnji seji mestnega sveta je bilo sklenjeno, da bo mestna občina plačevala vsakemu delavcu, uslužbenemu pri celjski mestni občini, mesečno družinsko doklado. Kako vesele so bile delavske družine, ki so prvič dobile plačano družinsko doklado. Pri njih družinah, ki imajo več otrok in so dobile za vsakega doklade po 50 dinarjev, se je to precej poznalo.

Včeraj po veliki proslavi zedinjenja pred mestnim poglavarstvom je bila v mestni posvetovalnici seja socialnega odseka. Predsedoval ji je celjski župan g. Alojzij Mihelič. Na njej je bil soglasno sprejet predlog, da bodo dobili vsi delavci, ki so uslužbeni pri mestni občini, od socialne akcije za vsakega otroka vsak dan po 2 din. Ta lepa socialna poteza celjske mestne občine je izzvala med številnimi delavskimi družinami veliko veselje.

Jugoslavanski javnosti!

Praznovali smo 20 letnico naše svobodne Jugoslavije, 20 letnico, odkar smo izpod tisočletnega roba postali svobodni državljani lastne narodne države, katero smo si pridobili s potoki krvi.

Ob tej priliki smo se spominjali vseh velikih mož, ki so ustvarjali Jugoslavijo, spominjali se tudi vseh onih, ki so v borbah za svobodo darovali svoje življenje. Pozabili pa smo na one junaške borbe, ki so pred 20. leti branili in čuvali našo severno mejo. Ob izstopu iz vojaške službe jim ni bilo dano ustvariti si eksistence, a danes po 20 letih še trpijo zaradi tega.

Svetovna gospodarska kriza ni prizanesla naši državi. S tem je bilo prizadetih zopet lepo število bivših borcev, da so ostali brez zaslužka in še danes zamaž trkajo na vrata, proseč vsaj vsakdanjega kruha zase in za svoje družine.

Vse te ubožne tovariše ima v seznamu socialni odsek Legije koroških borcev, ki je v ta namen priredil svečano akademijo, da bi iz čistega dobička pomagal vsaj za prvo silo onim tovarišem, ki danes stradajo. Prireditelj žal ni prinesel zaželenega uspeha.

Zato prireditelj socialni odsek Legije nabiralno akcijo in sicer dne 3. in 4. decembra po ljubljanskih ulicah. Pozivamo vsa javnost, da s prostovoljnimi prispevki omogoči Legiji, da vsaj ob 20 letnici obdari najpotrebnejše bivše borce.

Naj ne bo nikogar, ki bi se s majhnim darom ne odkupil! Storimo po svojih močeh, da bo vladalo tudi med brezposelnimi borci toplo božično veselje.

Maša zadušnica za dr. Trumbičem

Danes zjutraj je bila v frančiškanski cerkvi slovesna sv. maša zadušnica za pokoj duše pokojnega hrvaškega borca in soltorca Jugoslavije doktorja Anteja Trumbića. Sv. maše so se korporativno udeležili Hrvatje, ki živijo v Ljubljani, dalje senator dr. Gregorin kot sodelavec pokojnika v Jugoslavanskem odboru med vojno, člani vodstva dr. Matčkovega gibanja z dr. Dragotinom Lončarjem na čelu in drugi. Sv. mašo je daroval župnik p. dr. Angelik Tominec.

Iz Legije koroških borcev

Zagradec na Dolenjskem, 1. decembra.

Bivši koroški borci, včlanjeni v krajevni organizaciji legije v Zagradcu, so priredili te dni dobro uspel članski sestanek, da tako proslave pomembno 20 letnico narodnega osvobodjenja.

Sestanku je prisostvoval tudi delegat glavnega odbora iz Ljubljane tov. Kervin, ki je številnim borcem razložil pomen 20 letnice ter jih seznanil z delom, ki ga vrši organizacija v korist svojega članstva.

Po njegovem poročilu je predsednik krajevnega potojanke tov. Škerl orisal težkoče, v katerih živi članstvo naše lepe Dolenjske, ki je močno prizadeta po večletnih vremenskih neprilikah, ter pozval vse borce, naj se strnejo v močni organizaciji, katera bo kot doslej tudi v bodoče posvetila vso pažnjo delu za narodno priznanje.

Od tu in tam

Francoska gospodarska komisija biva že dva dni v Beogradu. Kot prvi je Francoze sprejel trgovski minister Kabin, na njim pa finančni minister Letica. V francoskem poslanstvu je bilo prvi dan kosilo, na katerega so bili povabljeni tudi jugoslovanski trgovski strokovnjaki, večerjajo pa pri prireditelju kosila gostom na čast trgovski minister Kabin. Francozi bodo obiskali vse naše trgovske ustanove in urade ter se informirali o možnostih za sklenitev nove trgovske pogodbe.

Vladimir Radić, sin pokojnega Stjepana Radića, dela dr. Mačku precejšnje preglavice. V svojem listu »Narodni val« je že ponovno pisal proti sodanji ameri in delovanju vodstva hrvaškega narodnega gibanja ter kritiziral dr. Mačka samega. Ko je pred mesecem in pol odšel v tujino, je bilo rečeno, da se je dr. Mačku na ljubo umaknil za čas volivnega boja. Ko pa se je pred 14 dnevi spet vrnil, se je pokazalo, da Vladimir Radić noče dovoliti dr. Mačku in njegovim popolnoma monopolu nad hrvaškim narodom. Sedaj čakajo vsi na to, kaj bo Vladimir Radić povedal v prihodnji številki svojega »Narodnega vala« glede volitev in glede tega, če naj se Hrvatje volitev udeležijo, ali pa naj ostanejo doma v znak protesta proti zvezi dr. Mačka z balinisti JNS-kova.

Pevci milanske Scale in rimske kraljeve opere bodo peli v petek in soboto v Beogradu. Tamkaj imajo poseben odbor pod predsedstvom kneževke Olge, ki zbira prispevke za zimsko pomoč prestolnihski siromakov. Podpredsednica odbora je soproga predsednika vlade Avgusta Stojadinovića, ki je tudi največ pripomogla, da so se znameniti italijanski pevci odzvali povabilu in bodo peli v dveh operah v korist belgajske zimske pomoči. Tudi sicer pomeni gostovanje mojstrov- pevcev za Beograd velik kulturni dogodek.

100.000 dinarjev je daroval za slovensko Akademijo znanosti in umetnosti mariborski tovarnar Marko Rosner. To je prvi mesečni dar v sklad mlade slovenske akademije znanosti in umetnosti. Tovarnar Rosner je te dni praznoval petdesetletnico svojega rojstva in se ob tej priliki spomnil ne samo slovenskih kulturnih potreb, marveč tudi svojega delavstva, kateremu je ustanovil poseben delavski sklad. Sam je daroval v ta sklad 100.000 dinarjev. Tovarnar Rosner je torej drugi mariborski tovarnar, ki je pokazal nekaj srca za svoje delavstvo in mu ustanovil sklad za socialno pomoč.

Za dvanajst srebrnih gumbov je prodal kobilo neki kmet iz Lovćenovca pri Varaždinu. Kmetič je prignal kobilo na semenj in tam našel nekaj cigani, ko so bili takoj pripravljeni kupiti kobilo. Prevežani cigani so znali kmeta tako preselečiti, da jim je konja dal za dvanajst srebrnih gumbov, ki jih cigani nosijo na telovniku. Kmet je bil še nekaj časa trdo prepričan, da je naredil dobro kupčijo, dokler mu znanci niso povedali, da je vse skupaj vredno komaj sto dinarjev. Toda to spoznanje je prišlo prekasno. Cigani so jo bili s kobilo vred že odkurili.

Nenavadno srečo v nesreči so doživeli trije kmetje in njihove žene na Čikoš salašu pri Daruvarju. Proti večeru so se vsi peljali na navadnem vozu po cesti navzdol v smeri proti ribniku. Ko je voz zavil preko mostu, se je pod enim konjem vdrla trila mostna deska, da se je konj zagodil v odprtino. Drugi konj pa je preplašen planil pokonci in s sunkom prevrnil voz, da je vseh šest ljudi padlo v globoko vodo. Na obupne klice na pomoč so priskočili neki ljudje, ki so se slučajno nahajali v bližini in hitro rešili vseh šest ponesrečenec iz vode. Le en moški in ena ženska sta si zlomila nogo.

V veliko zagato so prišli orožniki v Bjelovarju zaradi prijave nekega roparskega napada. 80 let stari učitelj Adolf Golob je naznanil, da sta v njegovo hišico vdrla ponoči dva maskirana tolovaja ter zahtevala denar. Davila sta ga in mučila, nazadnje pa ga spustila, ker sta se prepirala, da nim nič denarja. Orožniki so začeli zadevo raziskovati, pa niso našli nobenih znakov, ki bi kazali na razbojništvo. Zmehčani učitelj je nazadnje tudi povedal, da se sam ne ve, če se je vse skupaj dogodilo v njegovih sanjah ali v resnici. Orožniki sedaj ne vedo, kako bi s preiskavo.

Zanimivo razpravo o zakonolomstvu so imeli te dni v Sarajevu. Industrijec Ratković je sumil v svojo ženo, ker je čul, da se skaja s svojim ljubčkom, nekim električnim inštalaterjem. Ker Ratković sam ni nikdar ničesar sumljivega dobil, je najel detektive, ki so se preoblekli v ženske in si po muslimanskem običaju pokrili s pajzlani obraze. Prežali so okrog njegove hiše in končno nekega dne le ugotovili, da se je Ratkovičeva žena sestala z inštalaterjem. Sledila je tožba za ločitev zakona, pri kateri je morala žena potegniti kratko. Od moža ne bo dobila nobene odškodnine, pač pa bo morala plačati vse pravne stroške.

Mojstrsko izvežbanega tatu je prijela novosadska policija. Ze več mesecov se prihajale na policijo prijave o tatvinah nakita in drugih dragocenosti iz zaklenjenih stanovanj. Vsa policijska zalegovanja so bila zaman, ker je znal tat svoje delo opraviti hitro in silno spretno. Nedavno pa je prišel nek mornariški častnik v svoje stanovanje in našel vrata odklenjena. Stel je na ulico in tam zagledal neznanca, ki jo je urno pobiral po cesti. Stel je za njim in ga prijel. Na policiji so ugotovili, da so ujeti v mrežo Teodorja Kukuruzovića, ki so ga imeli na policiji že dolgo na sumu. Kukuruzović je priznal vse tatvine. Do sedaj je nakradel dragocenosti za več kot dve sto tisoč dinarjev.

Dekletu, ki ga je zapustilo, je hotel odrezati uho Marinko Nešić iz Ozrena pri Sarajevu. Marinko se je dolgo poznal z Marto Blažević in se z njo za ženitev tudi dogovoril. Lepega dne pa se mu je dekle skujalo in začelo obračati oči za drugim. Marinko se je čutil osramočenega. Hotel je na vsak način oprati to sramoto s tem, da dekletu skazi obraz. Prav ko je hotel odrezati uho, se ga je Marta ubranila in mu zbežala. Marinko se bo moral za svoj pregrešek zagovarjati pred sodniki.

Na svatbi so se do krvavega potokli trije bratje Citakovići iz Gornjeja Mušića pri Mionici. Milivoj, Kostadin in Stojadin Citakovići so živeli že dvajset let kot samostojni gospodarji pod istim krovom. Edina stvar, ki jih je včasih razdvajala, je bila neka njiva, katero so si lastili vsi trije. Toda ti prepripi so se vsakokrat spet polegli in bratje so živeli v miru. Te dni pa je Milivoj ženin svojega sina. V hiši je bila svatba. Ko so v kuhinji pekli in cvrli, se je Stojadin začel jeziti nad dimom, češ da ga ne bo več požiral. Velel je ogenj pogasiti. Ostala brata sta se razburila. Vmes so posegli še svačje, nakar se je začel krvav pretep. Mrtev je obležal Kostadin. a štirje svati so odnesli težke poškodbe.

Izseljenski teden:

Slovenci v Južni Ameriki

Tu v Južni Ameriki niso ugodne razmere za narodnostno ohranitev Slovencev. Na ogromnem ozemlju 18.820.000 kv. km Južne Amerike je raztresenih okrog 40.000 Slovencev. Poleg raztresenosti sorazmerno majhnega števila Slovencev po talikšnem ozemlju ovira medsebojne stike tudi način pretežne zaposlitve; kot poljedelci ne bivajo skupno v vaseh, ampak vsakdo za sebe sredi ogromnega polja, ki ga obdeluje. To toliko ovira medsebojne stike, da je n. pr. še danes v najboljši argentinski provinci Santa Fé okrog 150.000 šoloobveznih otrok brez šolskega pouka in v nekaterih okrajih iste province okrog 47% volivnih upravičencev nepismenih. Če torej niti država ne more premagovati tolikšnih ovir, je iz tega tudi jasno, kako je težavno kulturno in narodnostno delo tudi med izredno raztresenimi našimi rojaki in zato je njihova narodnostna smrt že v drugem rodu skoro neizbežna.

Največ jugoslovanskih izseljencev v Južni Ameriki je v Argentini, okrog 100.000. Med njimi so najmočnejše zastopani Hrvati in to Dalmatinci, katerih vseljevanje v Argentino se začel že ok. leta 1860, in so med našimi izseljenci glavni in najvažnejši, ki tudi v argentinskem gospodarstvu predstavljajo važnejši gospodarski faktor (večkratni milijonarji: Jakas, Kokić, Ivancich, Ivan Lerotić (okrog 25 milijonov dinarjev), Stjepan Peronja (nad 10 milijonov dinarjev). Slovencev je največ okrog 20.000, in med njimi največ Primorcev, ki so jih k izselitvi prisilile največ politične razmere (in s tem v zvezi gospodarsko propadanje) po svetovni vojni. Največ je naših ljudi v provinci Santa Fé in njenem glavnem mestu Rosario, ki spada med največja žitna skladišča in tržišča na svetu. Večje naše naselbine so še: Villa Mugeta (2000 Slovencev), Aequito, Chovet, Alcora, Chabas, Santa Isabel, Prevon Arriba, Peyran, Elortondo Aria itd. Med temi našimi izseljenci deluje slovenski duhovnik Jože Kastelic Avalos 250, Buenos Aires, Argentina, in naš častni konzul: Rubes Sr. B., C. C. 258, Rosario, Argentina.

Poleg province Santa Fé so naši izseljenci raztreseni še po provincah Buenos Aires in Cordoba. Poleg raztresenih izseljencev v Santa Fé imamo večjo skupnost v argentinski prestolnici Buenos Airesu, kjer je okrog 9.000 Slovencev in v Cordobi okrog 3.000, ki so pretežno zaposleni kot delavci. Zelo veliko je tudi število naših služkinj. Med temi našimi izseljenci delujeta slovenska izseljenska duhovnika: Janez Hladnik, Pasajed Salala 60, Buenos Aires, Argentina, in David Doktorić, (isti naslov). Poleg manj pomembnih lokalnih, deloma političnih deloma družabnih organizacij nimamo večje slovenske organizacije, kakor je tudi Hrvati ni-

majo. V Rosario je še najagilnejše Slovensko delavsko društvo »Triglav«. Od hrvaških društev so bolj znana: tamburaški zbor »Varaždin«, »Hrvat-ska ujamajno pripomočno društvo« v Villa Mugeta, »Hrvat-sko pripomočno društvo« v Chovet, »Jugoslovansko pripomočno društvo« v Maggiola, »Jugoslovansko društvo ujamajne pripomoči« v Arribeños, in razne podružnice hrvaškega Domo-brana. Vsa ta društva pa so takorekoč skoro brez premoženja in zato je tudi njihov večji razmah skoro nemogoč. Slovenski tisk v Argentini (tudi za Brazilijo) zastopata tednika: »Novi list«, Lom-bar 691, D. 6, Buenos Aires, Argentina, in »Sloven-ski list«, Gral Cesar, Diaz 1657, Buenos Aires, Ar-gentina, ter mesečna revija »Duhovno življenje«, Caseros 2780, Buenos Aires, Argentina. Jugoslo-vansko poslanstvo: Charcas 1705, Buenos Aires (poslanik: dr. Izidor Cankar), Izseljenski komisar: dr. Kosta Veljanović, isti naslov. Častni konzul: Branko Rubes, Calle San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé.

Argentina ima na površini 2.950.000 kv. km samo 12 milijonov prebivalcev. Preživljati bi mogla okrog 200 milijonov ljudi. Argentina je iz koloni-zacijskega stališča najvažnejša država na svetu, tr-dija tudi Nemci.

V Braziliji je naših rojakov okrog 20.000. V pretežni večini so naseljeni okrog Sao Paulo, kjer so klimatske razmere za naše ljudi najugodnejše. Začelo se je naše izseljevanje v Brazilijo v letih 1885—1890, toda postopek z njimi je bil na ogrom-nih kavinskih in bombažnih plantažah naravnost su-ženjski in z razdeljevanjem opija, ki v prvih učin-kih skoro podvoji človeške moči in istočasno tudi ugaši potrebo po hrani, so naše ljudi uničili tudi telesno. Po daljšem odmoru so se začeli naši ljud-je zopet seliti v Brazilijo, ko so Združene države začele zapirati vrata doseljivanju. Zaposleni so največ kot delavci. Večjih organizacij in svojega časopisa nimajo. Edino važnejše društvo je »OR-NUS« v Sao Paulo, ki je tudi organiziralo sloven-ski šolski tečaj za šolsko mladino (okrog 30 otrok). Na kulturnem polju se po svojih močeh zelo veliko trudi in udeležuje g. Franjo Paternost, Caixa Po-stal 173, Sao Paulo, Brasilia, ki nudi našim ljudem gospodarsko in kulturno pomoč. V tem delu ga po-magata: g. Kadunc Anton, Rue S. Beneto 24—3 and, Sao Paulo, Brasilia (inženir), in Budković Ivo, Caixa Postal 244, Rio de Janeiro, Brasilia. Tudi Brazilija predstavlja pri 8.485.356 kv. km in samo 32.000.000 prebivalcev veliko bodo-čnost in o njeni organizaciji kolonizacij razpravlja naši izseljenci v Združenih državah, Japonci pa so že sklenili tozadevno državno pogodbo za kolonizacijo kompaktnega ozemlja.

Barakarska in vagonarska kolonija v Mariboru - pogorela

Maribor, 1. decembra. Snoči je bila z ognjem izbrisana s površja mariborskega mesta njegova najtemnejša točka — žalostna kolonija barakarjev in vagonarjev v Dajn-kovci ulici, ki je bila od prevrata do danes, dolgih 20 let, za vsakogar kamen spotike. S tem, da je sedanja občinska uprava preskrbelo stanovanjem te kolonije človeka dostojna stanovanja v novih občinskih hišah v Prelogovi ulici, je izvršila eno največjih socialnih del. V torko popoldne so se preselile zadnje stranke iz vagonov v nova stanovanja. V barakah in vagonih so se nato poja-vili mestni uslužbenci ter so razmestili po tleh okrog 80 kg mesa, ki so ga zasturili s poldrugim kilogramom cikankalija. To je bila večerja za ti-soče in tisoče podgan, ki so oživljale to kolonijo. Nemara se je popolnoma posrečila, ker so večerj-zjutraj našli okrog te strupene vabe cele kupe poginulih podgan. Proti milijardam mrčesa, ki je tičal v špranjah starih barak in vagonov pa ne bi pomagal noben strup. Ta les bi bil dobrodošel sicer kot kurivo za reževe, toda s tem bi se mrčesa samo razvelel po mestu, in ni preostalo drugega, kakor uničiti ga z ognjem. Da bo pa požar tem izdatnejši, so polili barake in vagon-e v notranjosti s katranom. Zažiganje je bilo do-loženo sinoči na 6. uro. Dogodek je privabil na tisoče ljudi, ki so se namestili za vojaškim kor-donom, s katerim so bili zastraženi vsi dohodi, da radovedneži ne bi ovirali gasilcev, ker so morali ti stražiti sosednje zgradbe pred nevarnim ognjem. Požarno stražo so prevzeli gasilci iz Ma-ribora, železniških delavcev in iz Studencev z vsemi svojimi brigadami. Ta opreznost se je pokazala potem pri požaru kot nujno potrebna. Požig so izvršili številni mestni delavci, ki so hodili z baklami od vagona do vagona ter netili ogenj. Zažiganje pa ni bilo tako enostavno, kakor

so si ga ljudje predstavljali. Dan je bil meglen in silno vlažen, pa skrajala ni hotelo goreti. Zažigati eo najprej pričeli baraki, ki je stala na za-padni strani tega naselja, vendar se je šele po daljših poskusih posrečilo zanetiti v notranjosti tak ogenj, da je zajel nato poslopje. Ko pa so enkrat udarili plameni skozi streho, potem je za-čelo goreti z vsi silo. Nastala je takšna vročina, da so se gasilci jedva vzdržali v bližini zgradbe, ker so morali napraviti s curki vode bariero, da ni sosednja hiša začela tleti. Nevarnost je bila precejšnja za elektrovod visoke napetosti, ki do-vajala elektriko v mesto, ker je začel zaradi vro-čine goreti lesen nosilec kar s plameni. Zaradi tega so morali za pol ure odklopiti napeljavlo, da so lahko obvladali elektrovod z vodo ter je bilo mesto ta čas zavito v temo. Hitreje so se vneli vagoni, pri ostalih dveh barakah pa so imeli po-žigalci tudi precej posla, da so ogenj podtaknili. Posebno močno je gorela južna baraka, ki je bila najbolj solidno grajena, ker je služila v vojnem času za bolnišnico. Stene so bile izolirane z eter-nitom, ki je v vročini pokal, kakor da streljajo z močnjaki. Požar je trajal skoraj tri ure, ni bil pa viden iz daljave, ker je bilo vse zastrto s silno gosto meglo. Nazadnje je ostal od vsega naselja samo kup očrnelih brun in oglja. Oboje so danes reževi iz mesta pobirali ter nosili kot kurivo do-mov. Od 80 vagonov je ostalo samo več ton sta-rega železja, ki ga bo občina deloma sama po-rabila, deloma pa prodala. Prostor, kjer so stale barake in vagoni bodo očistili. Ker leži lepo sredi mesta in bo v kratkem izpeljana mimo glavna državna cesta, ki bo prevzela na sebe ves promet iz mesta proti jugu, bo ta prostor gotovo kmalu zazidan z lepimi stavbami in na nekdanjo žalost-no kolonijo in njeno usodo bo ostal samo že spomin.

Tek zedinjenja razveljavljen

Letošnjo 20 letnico našega zedinjenja so šport-niki praznovali s svojim že čisto tradicionalnim tekom Zedinjenja, ki se je vršilo letos že enajst-krat. Škoda je, da je moral sodniški zbor letošnji tek na dolgi progi razveljaviti, ker so vsi tekmovalci na tej progi delno po krivdi prireditelja, delno pa po svoji brezglavosti zgrešili tekmovalno progo.

Tek Zedinjenja v Ljubljani je obenem tudi pravi oficelni zaključek lahkoatletске sezone. Za-to vidimo vsako leto pri tem teku vse najboljše tekače ne samo iz Ljubljane in ostale Slovnije, ampak tudi od drugod. Tako je bilo tudi letos in zato smo z velikim pričakovanjem gledali na sre-čanje naših najboljših tekačev na dolgi progi. Pri-sotnost Kotnika in še nekaterih Zagrebčanov je kazala, da bo borba zelo ostra.

Start je bil tako za tekače na dolgi progi kot za one na krajši progi skupen. Ob 11.30 je sku-pina 30 tekačev v najprejstnejših dresih odhitela izpred Narodnega doma po Aleksandrovi cesti proti pošti. Nekateri tekači, ki niso imeli pri-pravnih copat, so se morali močno loviti po spol-ski cesti. Vsa skupina tekačev je tekla skupno do pošte, nato po Tyrševi cesti, Tavčarjevi ulici do križišča z Miklošičeve ceste. Tod se je nato odr-gala skupina 15 tekačev za krajsjo 2700 m progo. Proga se je za te tekače vila po Miklošičevi cesti, Marjinem trgu, Stritarjevi ulici, Mestnem trgu do Sv. Jakoba trga, Cojzovem grabnu, Emonski cesti, Vegovi ulici, Selenburgovi ulici in zopet pred Na-rodni dom, kjer je bil cilj. Tekalci so se na cilju zvrstili takole:

1. Bručan Jože (I) 9:56; 2. Goršek Emli (P) 10:02; 3. Vovk Franc (E) 10:06.8; 4. Rozman Alojz (C) 10:55; 5. Čokali Miro (PI) 11:01; 6. Kvas Ja-kob (I) 11:02; 7. Skrabla Andrej (K) 11:04; 8. Hvale Stanko (PI) 11:04; 9. Kočar Andrej (P) 11:28; 10. Zagar Jože (E) 11:31.

Manjša skupina tekačev za 5500 m dolgo pro-go je od Miklošičeve ceste zavila v Komenskega

ulico, Resljevo cesto, Kopitarjevo ulico, na Kre-kov trg, nato preko gradu do Grubarjevega pre-kopa, Privoz, Prule, Trnovski pristan do mosta čez Gradaščico. Do tod je bilo vse v redu; tu pa je kolesarska patrulja, ki je delala red, zavila na levo proti trnovski cerkvi, namesto naravnost pro-ti St. Jakobskega mostu. Ubogega Kotnika, ki je imel že velikanski naskok pred ostalimi tekači in ki bi bil nesporen zmagovalac, so kolesarji za-vedli nekam v Kolezijo in je prišel na cilj šele, ko je komisija že odšla delat račune. Ostali tekači so zavili tudi za Kotnikom, vendar so ob trnovski cerkvi zavili preko Gradaščice na Emonsko cesto in od tam po isti progi kot tekači na krajši progi do cilja pred Narodnim domom. S precejšnjim na-skokom je zmagal do sedaj še malo poznani Pri-morjan Lado. Njegov čas je odličen. Vrstni red tekačev na daljši progi je bil:

1. Kien Lado (P) 18:52; 2. Flass Viktor (H) 19:19.2; 3. Glonar Jože (I) 19:36; 4. Krajcar Ivo (C) 19:45; 5. Benedičič Ivan 19:58; 6. Tavčar Slav (P) 20:01; 7. Dorčić Franjo (H) 20:10.4; 8. Perc Stane (P) 20:34.

Sodniška komisija je pa seveda tek povsem pravilno razveljavila, ker se tekači niso držali predpisane proge. Ta tek bo prireditelj ob drugi priliki ponovil. Krivdo, da je do tega prišlo, ima delno prireditelj, delno pa tudi tekači sami, ki bi morali progo poznati, saj je bila javno razglašena.

Posebno opombo pa zasluži zaradi svojega vo-denja Slovenec Kotnik. Bil je sigurne favorit in bi zelo verjetno tudi zmagal, da ga ni kolesarska patrula zavedla v kolezijsko kopalnico, namesto na cilj. Tudi zanj velja, da je mnogo zakrivil sam, da je zgrešil pravo pot. Kot staremu Ljubljancu bi mu morala biti pot znana. Tekel je odlično in bi zmagal, to je bilo videti jasno. Toda kljub temu dejstvu Kotnik na cilju in v slačilnici ni bil smel napraviti tako nešportnega izpada. Kotnik je sim-patičen in zelo dober tekač, vendar mora ostati pravi športnik v vsakem položaju.

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kraj	Baromete-rsko stanje	Tempo-ratura v °C		Relativna vla-ga %	Olučnost 0—10	Veter (amer. jakost)	Pada-vine	
		naj-večja	naj-majša				m/m	vrsta
Ljubljana	759.3	8.8	6.8	94	10	SW,	8.8	dež
Maribor	763.3	5.7	4.0	90	10	0	4.0	—
Zagreb	759.1	8.0	4.0	90	10	0	0.2	dež
Belgrad	759.5	18.0	5.0	90	6	0	—	—
Sarajevo	761.2	17.0	5.0	90	8	W,	0.4	dež
Vis	758.7	13.0	5.0	80	7	SE,	7.1	dež
Split	758.9	17.0	12.0	80	6	SE,	18.0	dež
Kumbor	760.1	18.0	16.0	70	10	SSE,	14.0	dež
Rab	759.6	11.0	6.0	80	10	SSE,	37.0	dež
Dubrovnik	759.0	18.0	9.0	80	8	SSE,	6.0	dež

Vremenska napoved: Oblačno, deževno vreme. Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od srede do danes: V sredo 30. novembra je bilo iz noči popolnoma oblačno in megleno. Ob 9.50 je megla popolnoma zginita in posijalo je sonce, toda le za kratek hip; ob 10.15 je bilo zopet popolnoma oblačno. Ob 13 se je oblačnost zmanjšala in je sijalo sonce do 14.14, ko se je zopet pooblačilo in tako ostalo v noč. Nekoliko je deževalo v zgodnjih jutranjih urah, pada-vina je znašala 0.1 mm dežja. Najvišja toplota zraka je znašala 10.0° C. — Večerja je bilo ves dan oblačno in megleno. Ob 10 je pričelo rahlo v presledkih de-ževati, od 13 dalje pa neprestano vse popoldne in pozno v noč. Najnižja toplota zraka je znašala 6.8° C.

Koledar

Danes, petek, 2. decembra: Bibijana. Sobota, 3. decembra: Francišek Ksaverij.

Obvestila

Nofno službo imajo lekarnice: dr. Piccoli, Tyr-ševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Garts, Moste, Zaloška cesta.

Bežigrad. Miklavž bo prišel v dvorano beži-grajske ljudske šole v ponedeljek, dne 5. decembra ob 6 zvečer z vsem svojim spremstvom obdaril otroke in odrasle. Vse želje in naročila za darila za otroke in odrasle sprejema dnevno pri cerkovniku župnija sv. Cirila in Metoda pri sv. Krištofu.

Prosvetna zveza vladno vabi na slavnostno prireditve, ki bo nocoj ob 8 zvečer v beli dvorani hotela Uniona. Prireditve je mišljena kot proslava praznika zedinjenja. 1. Slovence sem, poje moški kvartet; 2. Zupančič: Duma (odlomke), recitira g. akad. Röger; 3. Komu mar, poje kvartet; 4. Predavanje dr. Ivo Česnika: Nacionalna in me-dnarodna usoda Slovencev in Slovenije; 5. državna himna, poje kvartet. Na ta prosvetni večer zopet toplo vabimo vse one, ki se zanimajo za naš narodnoobrambni problem. Članstvo Slovenske Straže, Sedeževе družine posebno dobrodošlo. Pro-d prodaja vstopnic pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7.

Po bivšem Stajerskem, morda tudi po Kranj-skem, nabira nekdo proti plačilu za razne tečaje dr. Krekove gospodinske šole. Vodstvo šole ne ve nič o teh tečajih in tudi ni nikogar pooblastilo za nabiranje priplašen.

»Novosadsko žensko muzičko združenje«, naš najboljši ženski zbor, bo koncertiral v Ljubljani v petek, dne 9. decembra ob 20 v veliki filhar-monični dvorani. Zbor je izvrsten. Vodi ga diri-gent Paščan, ter ima koncertni spored iz vseh treh naših literatur. Podrobnosti slede.

Sv. Miklavž v Drami. Miklavž se bo oglasil letos s svojim sijajnim spremstvom v Drami dva-krat in sicer dne 4. decembra, v nedeljo ob 15 po-poldne bo prišel med mladinsko predstavo Golieve »Snežulčica« ter bo pozdravil otroke, daril pa pri tej predstavi ne bo delil, temveč v ponedeljek ob 16, ko bo ponovni nastop sv. Miklavža, aranžiran z velikim sijajem. Takrat bo delil darila, ki jih bo sprejemal v ponedeljek, dne 5. decembra. V ne-deljo veljajo za »Snežulčico« znižane cene od 20 din navzdol, v ponedeljek pa globoko znižane ce-ne od 14 din navzdol.

Lepe božične razglednice je založila Prosvetna zveza v Ljubljani. Ena nam predstavlja svete Tri kralje, ki se poklonijo božjemu Detetu in polagajo pred Njega darila. To sliko je naslikal Janez Subic in je gotovo ena najlepših božičnih slik, kar jih premoremo Slovenci. Prosvetna zveza se je s tem oddolžila spominu tako odličnega slikarja, kakor je bil Janez Subic. Druga slika nam predstavlja božje Dete na zemeljski obli, v siju božične zvezde, v ozadju pa gotoka okna. Je to moderna slika, delo gđ. Grafenauerjeve. Božične razglednice kar naj-lepše priporočamo cenj. občinstvu. Cena razgled-nicam je 1 din, kljub temu, da so izšle v večbarv-nem tisku, tisk je preskrbelo Jugoslovanska tiskar-na. Naročajo se pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

Javna predavanja Slavističnega društva. Sla-vistično društvo v Ljubljani bo tudi letos pripra-vilo več predavanj za široko javnost a področja lite-rarnih in jezikovnih vprašanj. Uvodni večer bo v petek, 2. decembra, ko bo predaval dr. Fran Petř o temi: »Vrazovo življenje« v predavalnici Trgov-ske akademije na Bleiweisovi cesti. Začetek ob 8 zvečer, vstop prost.

O »sodobnem zdravljenju jetike« bo v torek, 6. decembra pod okriljem Prirodoslovnega društva predaval g. primarij dr. Robert Neubauer. Mnogo se je tudi že pri nas pisalo in govorilo o jetiki in njeni nevarnosti za narod in državo. Morda se je nekaj tudi pretiravalo, vendar je v takih ozirih pretiravanje koristnejše kakor omalovaževanje. Borba zdravniške vede s to zavratno boleznijo je napeta in dramatična; toda znanost je obogatila z neprecenljivimi izkustvi in ji dala v roke metode za uspešno zatiranje in zdravljenje jetike. Preda-vanje se vrši v Mineraloški predavalnici univerze. Začetek ob 18.15.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Petek, 2. decembra: Zaprti.

Sobota, 3. decembra: »Dobruža 1916«. Premier-ski abonma.

Opera. — Začetek ob 20.

Petek, 2. decembra, ob 15: »La Boheme«. Dijaska predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Ob 20: »Roxey«. Red B.

OSTALI ŠPORTNI PREGLED

V Beogradu je reprezentanca Zagreba igrala proti reprezentanci Belgrada. Pred 7000 gledalci je ob najlepšem jesenskem sončnem popoldnev premagal Zagreb Belgrajčane z 1:0. Odločilni gol je v 37. minuti prvega polčasa zabil desno krilo Zagreba Šipos. Zmaga Zagrebčanov ni bila pričakovana in so bili vsi ljudje prepričani, da bodo zmagali Belgrajčani.

Važna konferenca zastopnikov gostinskih podjetij

Minister Kabalin je obljubil, da bo v kratkem rešeno tudi vprašanje našega gostinstva

Na pobudo Gostilničarske zveze za dravsko banovino je sklicala Državna gostilničarska zveza za 23. in 24. november veliko zborovanje onih gostinskih podjetnikov, ki so neposredno vezani na tujski promet. Dne 23. t. m. se je vršila pod predsedstvom g. Bogdanoviča Vladana predkonferenca, ki je predelala vsa poročila in sklenila glede resolucije potrebne zaključke. Dne 24. novembra je bilo zborovanje v veliki dvorani mestne posvetovalnice na Sušaku, kateri je prisostvoval trgovski minister g. inž. Kabalin, načelnik trgovskega oddelka k. banske uprave g. dr. Aranič, šef oddelka za turizem g. Grgeševič, odposlanci notranjega, poštnega, socialnega in finančnega ministrstva, ljubljanske Tujsko-prometne zveze pa je zastopal njen ravnatelj g. dr. Žižek. Dvorana je bila nabito polna. Iz Slovenije je bila razveseljena udeležba, ker so bili zastopniki predvsem veliki hoteli obrati, restavracije, kavarne, dosele pa je tudi zelo mnogo zastopnikov onega podeželskega gostilničarstva, ki se bavi s tujskim prometom. Po nagovoru g. Bogdanoviča se je v lepo zasnovano govoru zahvalil g. minister inž. Kabalin za pozdrave in je takoj uvodoma poudaril, da zna ceniti vrednost dobro razvitega gostinstva za turizem, ki izkazuje v naši trgovinski bilanci vsako leto vedno večji finančni efekt. Obljubil je, da bo posvečal vso svojo pozornost razvoju gostinstva in upa, da bo v kratkem času rešeno glavno vprašanje, t. j. sanacija tega stanja.

Nato je podal zelo zanimivo poročilo o novelaciji obrtnega zakona

predsednik Zveze gostilničarskih združenj za dravsko banovino g. Ciril Majcen, v katerem je nazival bitne zahteve gostilničarstva, ki morajo najti zadovoljivo rešitev. Gostinstvo zahteva, da se ga prizna za samostojno gospodarsko panogo, da se omeji hišno delo, v kolikor posega v poslovne pravice gostinstva, da se določijo minimalni ceniki, da se ustavi nadaljnje izdajanje koncesij predvsem za obrate, ki nimajo za turizem nikakega pomena, da se omeji prodaja alkoholnih pijač po trgovinah, ki prevzemajo v zadnjem času posebno v dravski banovini velik del gostilniškega prometa in naravno tudi zaslužka.

Sledilo je nato

poročilo o uravnavi cen

v hotelskih obratih, nakar se je začela debata, pri kateri je g. Petelin, ravnatelj Gostilničarske zveze v Ljubljani v obsevnem govoru dokazoval s konkretnimi primeri potrebo po ureditvi hišnega dela, da se odpravi nesolidna konkurenca, ki jo delajo predvsem lastniki hiš, ki nimajo niti od daleč onih

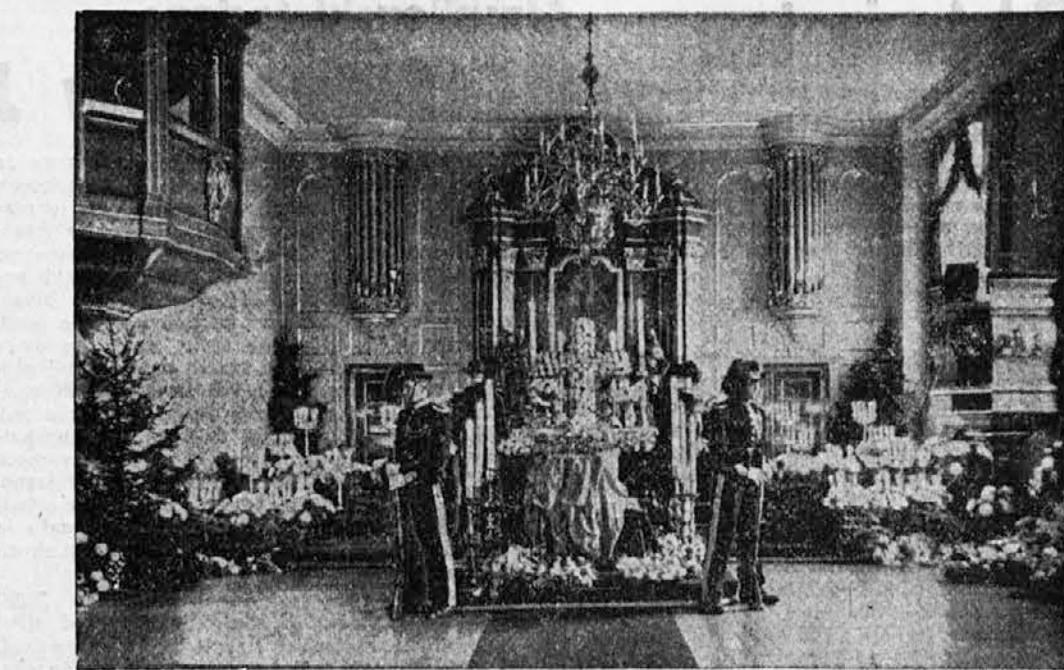
režijskih stroškov kakor hotelirji. Zavzemal se je za ustanovitev posebne pisarne za oddajo eob v večjih turističnih krajih. Nadalje je utemeljeval zahtevo po določitvi minimalnih cen, ker je nemogoče, da se zahteva od restavracije in gostilničarja v času, ko cene naraščajo znižanje cen, kar kaže na veliko nerazumevanje onih činiteljev, ki imajo v turistični politiki glavno besedo. Izločiti se mora nesolidna konkurenca med samimi podjetniki in onemogočiti prisilno znižavanje cen potom gostov, kar se posebno dogaja v slabih sezonah. Gostinstvo ne zahteva pretirano visokih cen, ker ve, da so škodljive in radi svobodne konkurence nevzdržne, zahteva pa, da se ga zavaruje pred brezvestno konkurenco, ki hoče iz konkurenčnega boja eliminirati na zdravi kalkulaciji poslujoče obrate. Pri regulaciji cen je predlagal torej, naj se ne določajo samo maksimalni, temveč tudi minimalni cenovniki. V spornih primerih pa naj presoja gospodarski odbor, ki naj posluje na sedežih banskih uprav in katerega imenuje pristojna trgovska zbornica, ker poznajo gospodarske prilike bolje, kakor pa upravni uradniki.

G. minister je na izvajanja in dokazovanja odgovoril v širši izjavi, da uvidi upravičenost iznesenih zahtev in je pripravljen urediti vprašanje hišnega dela, ki posega v pravice gostinstva ter da bo s posebno uredbo in v sporazumu z ministrom za socialno politiko predpisal tudi minimalne cenovnike v gostinskih obratih. Istotako je ponovno poudaril, da bo sanacija brezpogojno izvršena, ker si je to naloge nadel takoj po prevzemu resora.

Drugi dan je bilo nadaljevanje konference, kjer se posebno zastopniki iz dravske banovine poudarjali potrebo po

zboljšanju davčne politike

ter opozarjali na nevzdržnost načina pri odmeri zgradarine. Odločno so odklanjali parifikacijo, ker je nepravilna in zahtevali, da se zgradarina odmerja tudi po davčnih odborih. Opozarjali so nadalje na previsoko stopnjo davka na poslovni promet. Zahtevali so od finančnega ministra, da se banovinski in občinski proračuni ne sestavljajo samo na račun gostinskih obratov, ki so itak največji plačniki trošarin, vsakovrstnih taks in ostalih davčin, saj se krijejo banovinski in občinski proračuni v pretežni meri ravno od gostilničarskega dela in njegovih doprinosov. Zgražali so se na nezmožnost takse na godbe, na zabave, na prekoračenje policijskih ur, ki imajo izrazit prohibitiven značaj in omejujejo obratovanje, veld česar zapada gostilničarstva v brezupen položaj vpricho že itak majhnega in na razne pretirano stroge predpise vezanega prometa ter z ozirom na veliko

Norveška kraljica Mard na mrtvaškem odru v dvorski kapeli v starem gradu Akershus v Oslu.

mednarodno in takšno obremenitev. Posebna pozornost je vzbudila izjava zastopnika iz dravske banovine, da je taksa na prenočišče po naših krajih previsoka in da pobira mestna občina v Ljubljani najvišja takso, ki znaša kar 15% od bruto cene. Vobče smatra gostinstvo pobiranje turističnih taks za nepravilno, ker bi morali tudi ostali sloji, ki imajo zaslužek od turizma, plačevati odnosno pobirati te takse. Banovinska mesta pa sploh nimajo pravice do naslovov turističnih mest, ter se je na podlagi statistike dokazalo, da ne odpadeta niti 2 prenočišči na 1 gosta v teh mestih, kar znači, da so banovinska mesta izrecno le trgovska središča in središča upravnih oblasti, ki nimajo s turizmom, kakršnega imamo v mislih, nikake zveze. Na tej konferenci se je iznesel tudi protest, da pobira ljubljanska občina enostransko socialno doklado, t. j. davek na potrošnjo, kakor da bi bili gostilničarji edini poklicani, da vzdržujejo ljubljansko socialno skrbstvo. Ta socialna doklada je nesocialna, ker je nova obdružna breme že itak z okoli 50 raznovrstnimi davčnimi in taksami preobremenjenega gostilniškega sloja. Mnogo se je razpravljalo tudi o odnosih med uslužbenci in gospodarji in se iznesle zahteve, da se razširi veljavnost zakona o obrtnih sodiščih na vse področje države ter da se daje pri obravnavi sporov poslušavci isto zaščito, kakor uslužbencu. Ugovarjali so temu, da bi se delovni čas v gostinskih obratih primerjal z neprekinjenim težkim ročnim delom v industrijskih in obrtnih obratovalnicah ter opozarjali merodajne na to, da veljajo za gostilniško delo v drugih državah vključno širokogrudnosti socialnih zakonov posebni predpisi. Omogoča naj se dogovor o pavšalnem honorarju prekournega dela, kakor tudi da se zniža doba o refundaciji prekournega dela kvečjemu na 3 mesece. Turistična propaganda naj se kolektivizira, za kar naj dajo država in samouprave primerna sredstva, ker ima celokupno prebivalstvo od turizma največ koristi. Strokovno šolstvo je treba seveda nujno izpopolniti ter naj poleg drugega prevzame Gostilničarsko gospodinjstvo šolo v Ljubljani, ki je edina te vrste v državi trgovinsko ministrstvo, za dečke pa se naj ustanovi istovrstna šola v Mariboru, ki je v ta svrhu najbolj primerno mesto.

Sanacija gostinstva naj se izvede po načrtu, ki ga je izdelala zveza, ter se naj istočasno posveča vsa pozornost sanaciji in modernizaciji podeželskega gostinstva, ki je nosilec velikega dela tujkega prometa. Pri tem naj pomagajo tudi banke uprave, ker jim gostilničarski stan posebno v dravski in savski banovini donša vsakolratno s tržarini, dokladami in taksami dohodke, ki presega eno četrtino banovinskega proračuna.

Končno se je zahtevala še pocenitev električnega toka in plina v gostilniških obratih, ki se jim naj nudi po isti ceni, kakor velja za industrijska podjetja.

Skladnost med tujsko-prometno in davčno politiko

Iz tega izhaja, da je bila konferenca nujno potrebna in da je obravnavala za gostinski stan zelo pereča vprašanja. Na vsak način se mora doseči skladnost med turistično politiko, katere glavni

namen je pospeševati nadaljnji razvoj turizma v državi in med različni administrativnimi predpisi ter davčno politiko, da se onemogoči v bodoče namerno omejevanje gostinskega poslovanja. Upamo, da bo letošnja konferenca turističnih gostinskih podjetnikov vsaj v nekaterih točkah dosegla zaželjeni uspeh in povzročila drugačno gledanje merodajnih činiteljev, kar bi bilo že skrajni čas, če se dobro vpeljanemu tujskemu prometu, katerega glavna osnova je gostinstvo, ne škoduje. Kako veliko zanimanje je vladalo za konferenco, naj sledi iz tega, da je predsedstvo prejelo nad 100 brzojavnih pozdravov osebno hotelirjev, restavracijev in kavarnarjev.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 2. decembra: 12 Cvetke iz naših logov in gajev (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Slovenske uverture, igra Radijski orkester — 14. Napovedi — 18. Zenska ura: Položaj naših poročnic na deželi (ga. Olga Grahor) — 18.2 Bizet: Zbori iz opere Carmen (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Kotiček SPD: Mladina in planinstvo (g. Pivk F.) — 20. Zabavni koncert: brata Goloba (duet harmonik) — 20.45 Radijski orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleska plošče.

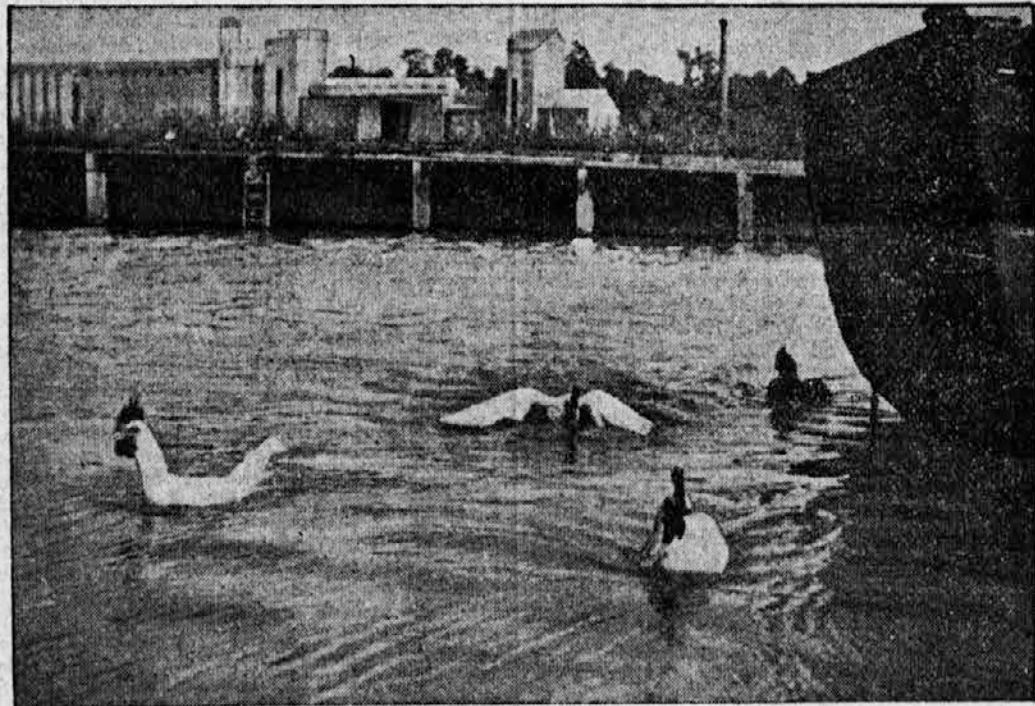
Sobota, 3. decembra: 12 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesnice vmes — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Plošča za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesnice vmes — 14. Napovedi — 17. Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersen potoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih; b) gđc. Manica Komarova — 17.40 Plošča — 17.50 Pregled sporeda — 18. Za delovni, igra Radijski orkester — 18.40 Zagorje v zgodovini (g. Arnost Adamič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar) — 20. O znanosti in politiki (urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Pisan glasbeni večer. Sodelujejo: g. Fr. Petan in A. Stanek (orglice in harmonika), g. Trček, Privšek, Slovnik (kitarski trio) in ženski pevski duet, vmes nekaj Rai (el. rad. druž.) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za dober konec igra Radijski orkester.

Drugi programi

Petek, 2. decembra: Zagreb: 20 Operni odlomki. 20.30 Zbor, 21 Turin — Sofija: 10 Mascagnijeva opera «Cavalleria rusticana» — Varšava: 21.15 Filharmonični koncert — Trst-Milan: 17 Komorni koncert, 21 Simfonični koncert — Rim-Bari: 21 Opereta — Dunaj: 20.10 Pisan večer, 22.30 Haydnova skladba — Königsberg: 20.10 Rinaldo Rinaldini, literarni večer, 21 Turin

Sobota, 3. decembra: Zagreb: 20 Opera — Sofija: 20 Beethovenova skladba — Varšava: 19.50 Ogrski napovedi, 21 Orkester in solisti, 23.15 Plesna glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba, 21 Pisan koncert, 21.50 Izbrana glasba — Rim-Bari: 21 Igra — Dunaj: 20.10 Pisan koncert, 22.30 Plesna glasba, 24 Zabavni orkester — Köln: 20.30 Opereta — Frankfurt: 20.15 Opereta — Monako: 20.10 Rudarski koncert — Bernolster: 20.40 Harmonike, 21.25 Narodne pesmi, 22.05 Plesna glasba — Strasbourg: 20.15 Lorenske narodne pesmi, 20.30 Orkester in solisti — Solferino: 21.30 Massenetova opera «Thais».

Zahtevajte povsod naš list!

Na neki farmi v Kanadi so se kokoši in petelini oprijeli čudne navade. Začeli so iskati hrano na vodi kot race.

Hervey Allen:

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Odprl je oči in spoznal, da jih je šele trenutek prej zaprl. Bil je spet v svojem telesu. Zganil je svoji roki in nogi. Čutil se je utrujenega, pa brez bolečin: srečnega. Preteklo je nekaj časa, preden je mogel spoznati razliko med glasovi valovja in med bitjem krvi v svojih ušesih. Podzavestno se je začel igrati s malim palmovim zrnjem, ki se mu je vrnilo tja med prste. Pritisnil ga je med pesek. Iz njega bo zrastle drevo — tako si je mislil — ono živi. Podoba je silila iz zemlje kot kača. Vzrnilo je z enim listom navzgor, pa še z drugim. Listi so se obrnili proti soncu navzgor v veliki spirali. Za trenutek so se vzpele že doraščene zelene roke v zrak. Nato je odvrlo od sebe semena. Drevo je ginilo spet prav do korenin, torej je minilo. Še zmerom je držal zrno v rokah. Potem ga je končno le vtaknil v tla. »Tako torej rastejo drevesa! S semeni so eno. Za Gospodarja bujnosti luči so tudi le blisk. Tudi jaz, vse stvari. — Tisoč let je pred njegovimi očmi le en dan —, bilijon tisočletij — le bežen blisk.«

Ni več ni premišljeval. Ležal je na pesku s mirnim duhom in negibno dušo. Brez podob ali znamenja je molil k Onemu, ki ga je ustvaril, k Stvarniku luči. Slednji je pridrvel tok in pljusnil preko njegovih rok. Tedaj se je vzdignil in se vrnil k ognju.

To noč je padla nanje kratkotrajna deževna rosa. Toda Antonio je ni zapazil. Spal je, kakor da bi se bil ustrudil v teku na 10 milj.

TRI IN TRIDESETO POGLAVJE

PODOBA SE TOPI

Za ljubitelja novic bi bila vas Bangalang malo prej, preden se je začela deževna doba, doživljati brez iluzij. V tem času so se upali celo čolnari domov, ki so bili v prometu med nasebino Mongo Toma in »Gallegovino«, vozili le ob nasprotnem vetru. Na obrežju so bile visoke kopice sušičih se in trobnatih rib, v kotlih so brez prestanka iztiskali palmovo olje, a mešanica ribjih črev, oljnatih tropin in žarkega masla je ustvarjala ozračje, ki so ga mogli vzdržati le domačini in presrečni mišarji v okolici.

Koča Ungah-Gole, Neletine tiste, je v tej smrdeči okolici zavzemala še dokaj znošno mesto. S tem se ni rečeno, da bi človek v

139 njeni bližini užival vonjav razcvetelene jasmine. Toda hiša je bila zgrajena nad vodo, da je vse, kar je padlo skozi luknjo na tleh (ki je bila tudi edini vhod), prišlo v kraj zaradi vsakdanje metle valovja, še prej, preden se je moglo razkrojiti.

Za žensko pri osemdesetih letih — bila je na daleč najstarejša ženska na Žitni obali, kajti tu je bilo ženskam večinoma usojeno kratko življenje —, je bila odsotnost muh še zmerom neka prednost in prav tako zavarovanost pred dežjem in soncem, kolikor jo je dovoljeval soliden način zgradbe te bajte.

V primeri z življenjskim nivojem njenih sosedov je bila Ungah-Gola zares v veliki prednosti. V kotu svoje bajte je imela staro ladijsko plahto, polno kavrijskih školjk. Njena galerija ilovnatih posode je bila prav tako krasna. Imela je tudi več velikih ogledal, od katerih je eno nosila okrog vratu, a množica bakrenih žic, ki so rožljale okrog njenih debelih rok in nog, je bila veličastna. Vse to in svojo bogato opremo v bajti si je pridobila s tem, da se je v teku svojega življenja nakopala tri moze ter se potem vsakega spet otresla. Dolge milje ob obali navzgor in navzdol ga ni bilo nobenega ribiča iz rodu Krusov, pa naj je bil mohamedanec ali pogani, ki se ni lotil nobenega započetja prej, preden ni vprašal modre starke v Bangalangu za svet.

Nekega silovito vročega popoldneva proti koncu suhe dobe je nekdo Ungah-Golo prebudil z ropotanjem vesel iz njenega topega ždenja. Čolnič se je bil namreč privezal ob podporniki njene bajte.

Bo že kak mlad ribič, ki je v skrbah, si je mislila. Dvignila se je, se pogledala v svoje zrcalo ter obnovila belo začrtane kroge okrog svojih oces. Svetlobni sor, v katerem je to opravljala, se je pomračil, a glava njene nekakinje Nelete se je prikazala v luknji na podu.

Poplava pozdravov od presenečenja in vprašanj se je vlila iz obeh žensk, ki se že več kot dve leti nista videli. Neleto je pozdravila z dobrodošlico tako, da je mlaskala s prsti, pri čemer so šklopotajoči členki stare Ungah dajali od sebe neke vrste šumenje, kakor da bi okostnjak izvrševal svojo gostilniško dolžnost. Neleta je skladala svoja darila, življenjske potrebe, suhno in medenasto lepoto k nogam stare ženske. Medtem ko je Ungah s cmokajočimi zvoki v temi pojedla sočno svinjsko pašeto, je odkrivala mlada gospodarica Gallegovine vsookoli spoštovani teti skrivnosti svojega zaskrbljenega srca. Sledilo je dolgo poročilo.

Ungah je ta čas brundala ter krepko pljunila pri imenu krščanskega svečenika Francoisa. »Bilo je zadosti težko, premamiti Ferdinanda,« je nadaljevala Neleta. Nifesar več noče imeti skupnega z materinim rodom. Teta Ungah se ga je spomnila z umazano kletvijo. »Pretepel bi me,« je poudarila Neleta, »če bi vedel, da sem jaz tukaj. Če bi le imela otroka! Samo enega!« Začela je tuliti kot ženska med divjaki, kadar jo zavržejo.

Teta je sklenila, da ji bo pomagala. Potrkala je nekajkrat na zavito školjko, a nekaj minut kasneje se je dvignila skozi luknjo na podu postav Mnomibibisa, krajevnega čarovnika. Školjke na njegovih nogah, ki so bile napolnjene s suhim grakli, so škopotale, ko je potegnil svoje noge v bajto. Počepnil je v kot in zastrmel v temo. Dva para belo obrobjenih oči sta se zapiličala sedaj v Neleto. Zdelo se je, da migotata v temi kot dve pošastni kači. Po kratkem, tišem posvetovanju se je začela razpravati o stvari. Če bo morda mogel Mnomibibis pripraviti amulet, ki bi zadrževal v Antoniu dušo, dokler epi.

Pomisli! Je. Da, pripravljen je, toda pod gotovimi pogoji. Nekaj mora imeti, kar je Antonijeva last, n. pr. odrezane nohte, ali lase. Tudi se mu mora omogočiti, da skrivaj preišče Gallegovino, da z lastnimi očmi vidi, kako stvari stoji. Pred vsem pa mora videti umetno narejeni pekel belega čarovnika z mrtvim drevesom pred njim. O tem da je že veliko slišal.

Pozno popoldne je bilo videti Neleto in Mnomibibisa v urnem čolniku brzeli proti Gallegovini. Na dnu čolna je ležalo Mnomibibisovo orodje. Obstajalo je iz dveh majhnih zavezanih vrečk, škaticle iz ebenovine in kosmatega kokosovega oreha, na katerem je bila narisana hudičeva podoba. Neleta je sedela in ni nič govorila. Bila je zadovoljna, pa vendar jo je prevzela groza. Dva gibčna mlada ribiča sta urno gata čoln.

Prišla sta v Gallegovino uro pred sončnim zahodom, prav pred Ferdinandom, ki je bil na obisku pri Mongo Tomu. Neleta je zavzdihnila, tako ji je odleglo. Tako je bilo lahko vtihoptati Mnomibibisa v veliko hišo. Na njegovo željo je pustila vrata odprta. Potegnil je iz svoje vreče posušeno glavo dojenčka ter jo položil z okrnjenim obrazom na prag. To je bila čarovinja, ki se ji nihče v Afriki ni mogel izogniti.

V hiši pa si je navezal hijenin rep in začel skakajoč po vseh štirih stikati po vsakem prostoru in po vsakem kotu. Dekle s Chico vred so se do smrti prestrašile. Okrog Chice se je vrtel daljši čas. Slednjič ji je z roko segel v nedrja in privlekel ven nekaj navezanega. Bil je kameleon, ki ji ga je Antonio podaril v Havanni. Odtrgal ga je z verižice in stekel naprej.

Ko je Mnomibibis prišel v sobo, kjer je spal Antonio, je bil dvakrat previden. Doslej ni mogel nifesar in nikogar izvohati. V kameleona je sumil, toda vedel je, kako se je temu dalo priti v okom. Tedaj je odprl svojo ljubovrečo, ukazal Neleti naj stopi na na stol, ter čakal.

Takoj nato se je dvignila velika ploščnata glava slepe kače iz vreče. Čez njene oči se je vlekel bel, gobam podoben izrastek. Bila je čisto Mnomibibisu podobna. Imenoval jo je moj ljubi nos in jo prosil, naj dobro voha zanj.